

чення процесу санації, дефіциту кваліфікованого фінансового менеджменту, неохочення виробничими структурами державної фінансової підтримки, а також інших суб'єктивних і об'єктивних причин велика кількість потенційно життєдіяльних підприємств стають потенційними банкрутами.

Все це вимагає подальших теоретичних досліджень проблеми банкрутства підприємств та вдосконалення законодавчої бази, яка б давала можливість судовим органам враховувати індивідуальні особливості кожного підприємства-банкрута.

УДК: 22:33

*Отець Й. Воротняк⁸, ЧСВВ; Отець В. Зінко¹, ЧСВВ;
Отець М. Коваль⁹, ЧНІ; свящ. Д.Г. Терешкевич¹⁰, СНДМ;
доц. В.Т. Андрушко¹¹, канд. істор. наук – м. Львів*

ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ У СВЯТОМУ ПИСЬМІ

Аналізуються економічні засади в світлі Святого Письма.

Ключові слова: Господь Бог, Біблія, християнство, Церква, людина, Заповіді Божі, справедливість, гріх, економіка.

*F. Vorotnyak¹ J., OSBM; F. Zinko¹ V., OSBM; F. Koval² M., RSF;
s. D.H. Tereshkevych³, SAdMI; PhD V.T. Andrushko⁴ (History) – Lviv*

Economic footings in the Bible

The article deals with a theological basis of some economic problems in accordance with the perspective determined by the Bible.

Key words: Father God, The Bible, Christianity, church, human, God's Commandment, justice, sin, economy.

Спробуємо спочатку відповісти на запитання: "Що таке економіка?", а опісля розглянемо економічні аспекти в Біблії. Це заходи, спрямовані на влаштування належного побуту людей у туземному житті. Економіка як наука вивчає закони і процеси особистого, сімейного, народного, державного і церковного господарства. Можемо виокремити такі економічні системи: феодалська, капіталістична, соціалістична, вільний ринок (ліберальна) і керована (регульована) економіка.

Священне Писання містить чимало законів, які християни зобов'язані виконувати і керуватися ними упродовж усього життя – особистого, родинного, громадського, державного і церковного зокрема.

Основні критерії економічних стрижнів у Біблії такі: усе, що стосується дочасного майна, промисловості, торгівлі, матеріального стану (зокрема, одягу, харчування, побуту, праці) має забезпечувати існування та життя кожної людини, родини, громади, держави і Церкви.

⁸ Святооунфрїєвський монастир (Svyatounufrievskiy Monastery), e-mail: misioner@mail.lviv.ua, osbm@link.lviv.ua

⁹ монастир отців Редemptористів св. Климента (Monastery of St. Clement), e-mail: petrob@cssr.lviv.ua

¹⁰ асистент, Львівський державний університет ім. Д. Галицького (Lviv State Medical University named after D. Galitskyj)

¹¹ Львівська державна академія ветеринарної медицини ім. С. З. Гжицького (Lviv Academy of Veterinary Medicine named after S. Z. Gzhytskyj), e-mail: vetakademy@hotmail.com.

1. Початки біблійної економіки

Перша книга Святого Писання названа Буттям. У ній читаємо: "Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу і нехай вона панує над рибою морською, над птаством небесним, над скотиною, над усіма дикими звірами й над усіма плазунами, що повзають на землі" (Бут 1, 26). Тут вже вбачаємо економічні напрямні для людського роду.

Далі у книзі Буття читаємо: "Будьте плідні й множтеся і наповняйте землю та підпорядкуйте її собі..." (Бут 1, 28). "Узяв Господь Бог чоловіка й осадив його в Едемському саду порати його і доглядати його" (Бут 2, 15). Отож, управляти усім сотвореним Господь доручив людині. Це є основою її праці.

У тій же біблійній книзі знаходимо вказівку щодо недільного відпочинку: "благословив Господь сьомий день і освятив його..." (Бут 2, 3).

Отож, зі Святого Письма випливає те, що праця не є ніяким тягарем, але дорученням людині, даним її Творцем – Господом Богом. Один з Отців Церкви говорив про те, що людина працювала б, будучи безгрішною.

У книзі Буття описано те, як сини прародичів – Каїн і Авель – жертвували плоди своєї праці (пор.: Бут 4, 3-4). Це першооснова економіки і Богопочитання.

2. Першопочатки економічного укладу суспільства

У книзі Буття довідуємося про двох нащадків Каїна – рідних братів Явала та Ювала. Ми повинні символічно розуміти те, що перший є родоначальником скотарів, а другий – музикантів (пор.: Бут 4, 20-21). Праведного Ноя можна назвати зачинателем суднобудівельної справи (пор.: Бут 5, 29).

3. Прикра закономірність

У першій книзі Біблії помічаємо таку закономірність: де панує багатство, там зароджується безбожництво і неморальність. У містах Содом і Гоморра не знайшлося ні однієї праведної родини (крім Лота). Міста були спалені вогнем і сіркою, а їх жителі повтікали (пор.: Бут 19). Содом і Гоморра були покарані не за те, що були багаті, але через те, що заможні люди у тих містах знущалися над бідними.

4. Зародки планової економіки

У 30-ій главі Книги Буття і на початку Книги Виходу у деяких місцях можна добачити початки планової економіки. Зокрема, коли йде мова про сина Якова – Йосифа, який ще відомий під іменем Йосиф Єгипетський. Він зекономив збіжжя на такі сім голодних років і Таким чином, врятував народ від голодної смерті.

5. Економічний аспект у Декалозі

У другій частині Декалогу, де йде мова про любов до ближнього, виділяються своєю важливістю п'ята і сьома Заповіді Божі: не вбий і не кради. У п'ятій наголошується на правдивому оцінюванні людського життя як дару Божого, а у сьомій вказується на знецінюванні життя заради економічної ви-

годи. Ця п'ята заповідь є основою біоетики. Сьома, подібна до неї і десята, стоять в обороні приватної власності.

Сьогодні люди часто оправдують переривання вагітності важкими економічними обставинами. Цей фальшивий погляд зраджує людей, які в глибині душі не мають віри чи довіря до Божого Провидіння.

Хоча людина своїми руками вирощує хліб, віруюча особа дякує Богові за той хліб і молиться: "Хліб наш насущний дай нам сьогодні".

6. Справедливість в економіці

У книзі Левітів Старого Завіту у п'ятій главі знаходимо приписи про вагу та міру. Там йде мова про податки, без яких економічні системи багатьох країн світу не змогли б функціонувати. В 16-ій главі цієї старозавітної книги є чітка згадка про спадкоємство, яке також певною мірою стосується економічних засад держави.

7. Економічний розвиток Ізраїлю

У книзі Второзаконня Старого Завіту можна натрапити на місця, які виразно вказують на першопочатки легкої промисловості. Надзвичайно великою економічною потугою відзначався Ізраїль за часів царя Соломона, відомого своєю мудрістю. Про – це прочитаємо у 1-ій книзі Царів, 5-10 глави.

8. Економіка у книгах пророків

У своїх книгах пророки не осуджують економіки як такої (адже Господь обіцяє добробут, коли до нього навертаються), а критикують надужиття чи зловживання. Дочасні добра належать до Бога й ними ми повинні користуватися згідно з Його заповідями.

9. Економіка у Новому Завіті

У Новому Завіті Христос закликає: "Не збирайте собі скарбів на землі, де міль і хробацтво нівечить, і де підкопують злодії і викрадають. Збирайте собі скарби на небі" (Мт 6, 19). Також Спаситель наголошував на тому, що не можна служити Богові і мамоні (пор.: Мт 6, 24).

Листи св. апостола Павла містять економічні аспекти тогочасного суспільства: кожен проповідник отримує належну нагороду (пор.: 1 Кор. 3), апостол має право жити з Євангелії (пор.: 1 Кор 9), збірки для убогих (пор.: 2 Кор 9). Він наголошує на користі, яку дає милостиня: *"Пани, віддавайте слугам те, що справедливе й належне, знаючи, що й ви маєте пана у небі"* (Колос 4, 1). В іншому листі пише: *"Пильно старайтеся жити спокійно, клопотатися кожен своїми справами та працювати власними руками, – так, як ми були наказали"* (1 Сол 4, 11). *"Як хтось не хоче працювати, хай не їсть"* (2 Сол 3, 10).

Таким чином, розглядаючи аспекти економічних проблем у Святому Письмі, можна зробити висновок, що і сьогодні, і завтра Біблія відіграватиме важливу роль у впорядкуванні економічного життя, вказуючи на засоби, завдяки яким можна протистояти занепадові сучасної економіки, і водночас задовольнити потреби знедолених людей, убогих і скривджених, що чекають на позитивні зміни в суспільстві, чіткі економічні орієнтири на майбутнє.

Література

1. **Святе Письмо** Старого і Нового Завіту. – Рим: Вид-во оо. Василян, 1963. – 1422 с.
2. **Словник** біблійного богослов'я// Під ред. Ксав'є Леон-Дюфура; Пер. з II французької єп. Софрона Мудрого ЧСВВ. – Львів, 1996. – 936 с.
3. **Енцикліки** Папи Івана Павла II. – Рим: Вид-во оо. Василян, 1982. – 352 с.
4. **Документи** Другого Ватиканського Собору: конституції, декрети, декларації. – Львів: Свічадо, 1996. – 760 с.

УДК 330.341.4

Доц. В.І. Михайловський, канд. екон. наук;
ст. викл. І.Р. Оленич, канд. екон. наук – ЛДАВМ¹²

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Розглядаються методологічні проблеми ефективності державного регулювання економіки України на основі якісних оцінок.

Ключові слова: державне регулювання, ефективність.

Doc. V.I. Mykhajlovskyj, I.R. Olenych – SVM of Lviv

Problems of influence of efficiency of State regulation of economy of Ukraine

The author investigates the problem of the methods of influence of the efficiency of State regulation of economy of Ukraine on the base of qualifying indexes.

Держава в усіх суспільних системах відіграє вагомому економічну роль, виконуючи певні соціальні та господарські функції. Державне регулювання багатьох секторів економіки пов'язане з різноманітними проявами недосконалості ринку, що не тільки зумовлює його необхідність, але й економічні функції держави, які реалізуються через таке регулювання.

Державне регулювання – це процес впливу держави на господарське життя суспільства та пов'язані з ним соціальні процеси, в ході яких реалізується соціально-економічна політика держави відповідно певної концепції. Для досягнення мети використовуються набір адміністративно-правових та економічних засобів.

Ефективність державного регулювання не може отримати достеменною кількісної оцінки вже тому, що має багато аспектів. Більшість проявів ефективності державного регулювання, наприклад, соціальна стабільність у суспільстві, взагалі не має однозначних кількісних параметрів, а визначити його частку внеску в забезпечення темпів економічного зростання, збільшення зайнятості або підвищення ефективності суспільного виробництва практично неможливо. Тому можна запропонувати тільки деякі якісні оцінки ефективності державного регулювання.

В цілому, безперечно, державне регулювання довело свою ефективність. Вмонтоване у ринковий механізм, воно забезпечило високий економіч-

¹² Львівська державна академія ветеринарної медицини ім. С.З. Гжицького